

DATOS IDENTIFICATIVOS

Didáctica das artes plásticas e visuais

Materia	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Código	V51G120V01401			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Santos Hermo, Alberto			
Profesorado	Santos Hermo, Alberto			
Correo-e	alberto.santoshermo@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia está enfocada para que o alumnado adquiran unha serie de competencias, saberes e capacidades para o desenvolvemento da docencia no campo das Artes Plásticas e Visuais en Educación Infantil dende unha perspectiva actual en Educación Primaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes
C54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical
C55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais

D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico.	A3	B11	C53 C55	D1 D14 D16 D18 D21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e proporcionar espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno coma ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	A3 A4	B2	C53 C55 C56	D2 D7 D8 D9 D16 D18 D21
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxetuais en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente acoutadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no eido dos coñecementos típicos e característicos da área artística visual.	A2 A3	B8 B11	C53 C55 C56	D1 D5 D7 D8 D17 D18 D21
Coñecer e avaliar o currículo escolar das didácticas da expresión artística e audiovisual.	A5	B4	C54	D1 D14 D15 D16 D18 D21
Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir dentro da linguaxe artística visual e plástico promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.	A4	B11	C53 C55 C56	D1 D2 D5 D7 D8 D12 D13 D16 D17 D19 D21
Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes dende a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B2 B3 B8		D1 D2 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18 D19
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais: as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masas. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	A2 A3	B11	C53	D1 D13 D14 D16 D18 D19 D21

Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propias das Artes Plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	A2 B8 A5 B11	C53 C54 C55	D1 D2 D7 D8 D10 D14 D16 D18 D21
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos nenos de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. Saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	A2 B11 A4 A5	C53 C54 C56	D5 D8 D13 D15 D16 D21

Contidos

Tema	
Artes Plásticas e Visuais. Marco disciplinar e modelos formativos.	Estrutura curricular das Artes Plásticas e Visuais en Educación Primaria. A Linguaxe Plástica Visual. A Expresión Plástica Infantil. Educación creativa para a Linguaxe Plástica Visual. Saber ver e saber facer.
O concepto ampliado de arte como base da educación	A educación artística a partir dos anos 60. Novos espazos para a pedagogía da arte. O novo papel do espectador.
Elementos básicos da plástica I	Linguaxe e comunicación visual. Graos de iconicidade. A percepción. O enfoque pedagógico. Etapas de desenvolvemento gráfico.
Elementos básicos da plástica II	As técnicas e materiais na expresión plástica. A cor. A textura. A composición. Forma e espazo.
O concepto de creatividade	Definición da creatividade. Pensamento converxente e diverxente. Teoría das intelixencias múltiples de Gardner. Estratexias para desenvolver a creatividade.
Traballo por proxectos	Deseño dunha proposta educativa baseada nas Artes Plásticas e Visuais. Planificación de tarefas. Elaboración de propostas puntuais e resolución de exercicios. Formulacións e organización conceptual de contidos. Presentación e avaliación de proxectos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	25	40	65
Resolución de problemas de forma autónoma	15	30	45
Foros de discusión	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Traballo tutelado	Planificación e elaboración de traballo por proxectos. Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a educación primaria
Resolución de problemas de forma autónoma	O/a estudante buscará solución a aquelas cuestións que se lle expoñan durante a formulación, desenvolvemento e exposición dos traballos propostos, de maneira autónoma.
Foros de discusión	O/a estudante achegará información e opinións a través dos foros de discusión da materia, por medio da plataforma online.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	levará a cabo un seguimento do alumnado, e resolveranse particularmente as dúbidas nas sesións prácticas ou en horario de tutoría baixo a modalidade de concertación previa.
Traballo tutelado	Nas sesións prácticas observarase a evolución do traballo tutelado, resolvendo aquelas cuestións que se lle poidan expor ao alumnado. Ademais, resolveranse as dúbidas en horas de tutoría baixo a modalidade de concertación previa, a través do e-mail e por medio dos foros da plataforma online.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Exame de preguntas obxectivas. Probas que avalían o coñecemento a través de preguntas de resposta curta.	40	A2 A3 A4	B11	C53 C54 C56	D1 D2 D14 D17 D18 D21
Traballo tutelado	Elaboración de tres traballos con sentido didáctico baseados no ámbito das Artes Plásticas, preferentemente de xeito grupal.	40	A2 A3 A4	B2 B3 B8	C53 C54 C56	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D14 D18 D21
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno debe desenvolver tarefas procedimentais nun tempo/condicións establecidos polo profesor.	10	A2 A4 A5	B11	C54 C56	D1 D7 D16 D17 D18 D21
Foros de discusión	O alumnado deberá achegar información e opinións sobre os temas propostos nos foros de discusión da materia seguindo as instrucións do profesor.	10	A2 A3 A4	B8 B11	C53 C55	D1 D2 D5 D8 D12 D13 D14 D16 D18 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que teranse en conta tanto os coñecementos previos do alumnado coma a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal e coma queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles manterá a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asista ás clases ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ó sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensinanza do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Belloq, G., **Tocar el arte: educación plástica en infantil, primaria y...**, Kaleida Forma, 2014

Blanco, V., Cidrás, S., **Educación a través de arte**, Kalandraka, 2019

Caja, J. (coord.), **La educación visual y plástica hoy**, Graó, 2001

Caritx, R., Vallés, J., **Desarrollar las competencias artísticas en primaria**, Graó, 2017

Fontal, O., Gómez, C. y Pérez, S., **Didáctica de las artes visuales en la infancia**, Paraninfo, 2015

Gardner, H., **Inteligencias múltiples: La teoría en la práctica**, Paidós, 2013

Kandinsky, V., **Punto y línea sobre el plano**, Paidós, 1996

Kellog R., **Análisis de la expresión plástica del preescolar.**, Cincel, 1.989

Lowenfeld V., Brittain L., **Desarrollo de la capacidad creadora.**, Kapelusz, 1980

Quiroga, M.P., **Etapas gráficas de desarrollo del dibujo infantil, entre el constructivismo y el ambientalismo**, Papeles Salmantinos de Educación, 2007

Bibliografía Complementaria

Arnheim, R., **Consideraciones sobre la educación artística.**, Paidós, 1.993

Benjamin, W., **La obra de arte en la época de su reproducción mecánica**, Casimiro, 2018

Bourriaud, N., **Estética relacional**, Adriana Hidalgo, 2015

Calaf, R., **Cómo enseñar arte en la escuela**, Síntesis, 2010

Carrascal, S., **Didáctica de la Expresión Plástica y Visual en Educación Infantil**, Universitas S.A, 2016

De Bono, E., **El pensamiento lateral**, Paidós, 1986

Gallardo, J.A., Trianes, M.V., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2008

Gayford, M., Hockney, D., **Historia de las imágenes para niños**, Blume, 2021

Gilabert, L.M., **La educación artística y la expresión plástica infantil: Qué y cómo enseñar**, Dykinson, 2016

Hargreaves, D., **Infancia y Educación Artística**, Morata, 2002

Marín R. (coord.), **Didáctica de la Educación Artística**, Pearson, 2.003

Quiroga, M.P., **Estructura y temática en el dibujo infantil, aportaciones fundamentales.**, Papeles Salmantinos de Educación, 2007

Read, H., **Educación por el arte**, Paidós, 1982

Reynolds, P.H., **El punto**, Serrés, 2015

Sánchez, M.I., **Jean-Michel Basquiat**, Alba, 2021

Shiner, L., **La invención del arte. Una historia cultural**, Paidós, 2004

Recomendaciones